

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
**Factors Influencing Student's Choice of Political Party,
Rajabhat Maha Sarakham University**

จารุวัฒน์ ตาลป่าหวาน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Jaruwat Tanpawan
Rajabhat MahaSarakhm University, Thailand
E-mail: 643162090325@rmu.ac.th

Received: February 27, 2023; Revised: March 25, 2023; Accepted: March 27, 2023

บทคัดย่อ

บทบาทของพรรคการเมืองที่มีผลโดยตรงต่อการปกครองประเทศ และการพัฒนาประเทศในทุกๆ มิติ รัฐต่างๆในปัจจุบัน ระบบพรรคการเมืองหลายพรรคระบบพรรคการเมืองสองพรรคและระบบพรรคการเมืองพรรคเด่น พรรคเดียวจะปรากฏตัวอยู่ในรัฐเสรีประชาธิปไตยในขณะที่ระบบพรรคการเมืองพรรคเดียวก็ดำรง การบริหารประเทศต่อไปได้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือก พรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การเลือกพรรคการเมืองที่จะได้รับมาเปรียบเทียบกับศึกษาวิเคราะห์แนวโน้ม ที่จะเกิดขึ้นในการเลือกตั้งในครั้ง ต่อไประหว่างประชาชนกับพรรคการเมืองต่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 500 คน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ปัจจัยด้านที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านลักษณะ ของพรรคการเมือง และด้านที่มีปัจจัยต่อการเลือกพรรคการเมืองน้อยที่สุด คือ การรับรู้ข่าวสาร ส่วนปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยด้าน รูปแบบการหาเสียง รูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมือง การมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ต่ออิทธิพลต่อการเลือก พรรคการเมืองอีกด้วย

องค์ความรู้ใหม่ พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การอบรมกล่อมเกลาก่อนการเลือกตั้ง การให้ความรู้ทางการเมือง การสร้างสำนึกทางการเมืองและการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ การแสดงออกทางการเมือง รวมทั้งการสร้างเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมือง พรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่สร้างผู้นำทางการเมืองด้วยเหตุนี้พรรคการเมืองมีความเหมาะสมในการสร้างผู้นำทางการเมืองต้องมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล; การเลือกพรรคการเมือง; นักศึกษา

Abstract

Nowadays, people are paying great attention to the factors affecting the selection of political parties because the political parties that the people choose to run the country must have qualifications that meet the needs of the people, both the party leader and the political party must receive. The trust of the people will allow them to continue to manage the country. The purpose of this research is to study the factors that influence the choice of political party among students at Maha Sarakham Rajabhat University. The sample group used in the study consisted of 500 Maha Sarakham Rajabhat University students in years 1-4 from a sample size of 208 people. The tools used in research are questionnaires. Statistics used in the research include descriptive statistics, percentage, mean, and standard deviation. The results of the study found that;

Factors that influence the choice of political parties of Maha Sarakham Rajabhat University students overall are at the highest level. The factor that has the greatest influence on choosing a political party is the nature of the political party. And the aspect that has the least influence on choosing a political party is news awareness. As for the factors that influence the selection of political parties by students at Maha Sarakham Rajabhat University, they are: Factors in the form of campaigning, the form of participation of political party leaders are also related to influencing the selection of political parties.

Keywords: Influential Factors; Voting for Political Parties; Student

บทนำ

จากภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2475 นับตั้งแต่ที่มีการเปลี่ยนระบอบการปกครองของประเทศไทยที่มีการผลัดเปลี่ยนจาก ระบอบการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการผลัดเปลี่ยนระบอบการปกครองมายาวนานนับ 10 ทศวรรษ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับประชาชน ที่เป็นเจ้าของประเทศได้ออกมามีส่วนร่วมในการบริหารและขับเคลื่อนประเทศโดยในระบอบนี้ ได้ให้ความสำคัญต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการออกมาเลือกพรรคการเมืองและผู้นำของตนเพื่อการมาเป็นหัวหน้าของรัฐบาลในการขับเคลื่อนบริหาร

ประเทศให้เดินหน้าต่อไป โดยประชาชนนั้นให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ที่นำมาเป็นตัวชี้วัดในการเลือกพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแต่ละครั้งว่าคุณสมบัติของผู้ว่า ผู้สมัคร ส.ส.ว่าเป็นคนดีมีความสามารถที่จะบริหารประเทศต่อไป และจะเป็นปัจจัยที่จะทำให้พรรคการเมืองนั้นได้คะแนนเสียงจากประชาชนอย่างล้นหลามมากกว่าพรรคการเมืองคู่แข่ง

ในปัจจุบันนี้ประชาชนได้มีการให้ความสำคัญกับปัจจัย ที่มีผลต่อการเลือกพรรคการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก พรรคการเมืองที่ประชาชนนั้นเลือกเข้ามาทำงานบริหารประเทศ ต้องมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการประชาชนทั้งหัวหน้าพรรค และพรรคการเมืองต้องได้รับความไว้วางใจจากประชาชนจึงจะสามารถบริหารประเทศต่อไปได้ ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองในปัจจุบันซึ่งปัจจัยก็มีหลากหลายปัจจัยที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่จะทำให้พรรคนั้นได้คะแนนเสียงและชนะในการเลือกตั้ง

โดยปัจจัยหลักก็มาจากการประชาชนนั้นแสวงหาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากแต่ก่อน ไม่ว่าปัจจัยเหล่านั้นจะมาจากพรรคการเมืองเอง เช่น เป็นพรรคการเมืองที่มีความซื่อสัตย์โปร่งใส มีนโยบายที่ประชาชนต้องการ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น และปัจจัยที่มาจากหัวหน้าพรรค เช่น เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำ เป็นต้น โดยทำให้เห็นว่าปัจจุบันนี้การที่ประชาชนให้ความสนใจในการเลือกพรรคการเมือง ควรจะเลือกพรรคการเมืองที่ดีที่สุดสำหรับตัวของประชาชนเองที่จะสามารถบริหารและนำพาประเทศไปต่อได้ และในปัจจุบันนี้ยังมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมืองในอดีตและพรรคการเมืองใหม่ๆ ทั้งที่เป็นพรรคขนาดเล็กหรือจะเป็นพรรคขนาดใหญ่ก็ตาม ขึ้นมาบนเวทีในการบริหารประเทศก็เพราะประเทศไทยนั้นปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งให้ความสำคัญกับประชาชนที่จะได้มีสิทธิเสรีภาพ ในการออกมากำหนดเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งในแต่ละครั้งเพื่อจะเลือกผู้นำที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปากท้องของประชาชนทั้งด้านบวกและด้านลบหากในการเลือกผู้นำ ที่ได้ผู้นำที่เป็นคนดีมีความสามารถก็จะสามารถบริหารนำพาประเทศเดินหน้าต่อไปได้ แต่หากเลือกผู้นำที่ไร้ความสามารถในการบริหารก็จะนำพาประเทศถอยหลังไม่ว่าจะด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบประเด็นที่เกี่ยวข้องหลายประเด็นด้วยกัน ดังเช่น งานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2554) พบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ก่อให้เกิดความสนใจทางวิชาการที่ว่าด้วยเรื่องของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนชาวไทยเพราะสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่กำลังเปลี่ยนไปพรรคการเมืองให้ความสำคัญกับการรณรงค์หาเสียงด้วยการชูนโยบายที่จะทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้นจนทำให้พรรคเพื่อไทยสามารถชนะการเลือกตั้งและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปรากฏการณ์แบ่งขั้วการเมืองที่เริ่มชัดขึ้นระหว่างพรรคการเมืองที่เคยเป็นรัฐบาลและพรรคการเมืองฝ่ายค้านบทความนี้จะให้ความสำคัญกับปัจจัยที่สำคัญที่ประชาชนใช้ในการพิจารณาผู้สมัครและพรรคการเมืองตลอดจนความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในภาคส่วนต่างๆ ของประเทศไทยข้อมูลที่ใช้

มาจากการสำรวจพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนไทยที่ดำเนินการโดยสถาบันพระปกเกล้าโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาด้วยวิธีสุ่มตามความน่าจะเป็นจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทยและมีการเก็บข้อมูลในช่วงก่อนการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรพุทธศักราช 2554 ระหว่างวันที่ 1 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2554 จากประชาชนจำนวนกว่า 1,500 คนนับเป็นการสุ่มตัวอย่างที่ทำให้ได้คำตอบที่สามารถอ้างอิงไปยังประชากรได้ตามหลักสถิติ งานวิจัยของ มนตรี เจนวิทย์การ (2548) พบว่า สภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน เป็นสภาที่ประกอบด้วยพรรคการเมืองมีจำนวนมากมายหลายพรรค ตั้งแต่พรรคที่มีผู้แทนราษฎรมากไปจนถึงพรรคที่มีผู้แทนราษฎรสองคน สามคน หรือแม้แต่คนเดียวเมื่อเป็นเช่นนี้ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่ไม่มีพรรคใดพรรคหนึ่งที่จะได้คะแนนเสียงในสภามากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ จำเป็นที่จะต้องตั้งรัฐบาลผสมขึ้น อย่างรัฐบาลของ

กระผมเองก็ประกอบด้วยพรรคการเมืองต่างๆซึ่งมีสมาชิกมากบ้างน้อยบ้างเป็นจำนวนถึง 16 - 17 พรรค จากสภาพเช่นนี้มีความยุ่งยากต่างๆ และความวุ่นวายสับสนในทางการเมืองก็เกิดขึ้น เพราะเหตุว่า เมื่อไม่มีใครได้เสียงข้างมากเด็ดขาดพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้แล้ว ก็ต้องอาศัยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคโน้นพรรคนี้อ้างมาประกอบกันเป็นรัฐบาลฝ่ายใดที่ไม่เข้าร่วมก็เป็นฝ่ายค้าน แล้วก็มี ความวุ่นวายไม่แน่นอนในเรื่องเสถียรภาพของรัฐบาลอยู่ตลอดมา งานวิจัยของ โกเมศ ขวัญเมือง (2563) การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่องของ “พรรคการเมือง” จะทำให้เห็นพลวัตของการเกิดขึ้น ดำรงอยู่และสิ้นสุดลงของพรรคการเมือง บทบาทของพรรคการเมืองที่มีผลโดยตรงต่อการปกครองประเทศ และการพัฒนาประเทศในทุกๆ มิติ รัฐบาลต่างๆในปัจจุบัน ระบบพรรคการเมืองหลายพรรคระบบพรรคการเมืองสองพรรคและระบบพรรคการเมืองพรรคเด่นพรรคเดียวจะปรากฏตัวอยู่ในรัฐเสรีประชาธิปไตยในขณะที่ระบบพรรคการเมืองพรรคเดียวก็ดำรงอยู่ในรัฐประชาธิปไตยประชาชนหรือรัฐสังคมนิยม อย่างไรก็ตามพรรคการเมืองต่างๆ ในรัฐทั้งหลายเหล่านั้นต่างก็กลายเป็นสถาบันการเมืองที่สำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นพาหนะที่ทำหน้าที่ที่ขับเคลื่อนวิถีชีวิตทางการเมืองของประเทศพรรคการเมือง ในประเทศต่างๆยังทำหน้าที่ในการเปลี่ยนรัฐบาลอย่างสันตินอกจากนั้นภาคการเมืองยังมีอิทธิพลต่อการควบคุมบังคับให้รัฐบาลกำหนดแผนนโยบายบริหารประเทศตามนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล ฉะนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า พรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยมหรือระบอบประชาธิปไตยประชาชนนั้นได้กลายเป็นส่วนประกอบสำคัญของระบอบการเมืองของประเทศนั้นๆ สำหรับใน

ประเทศไทยพบว่าความรู้ ความเข้าใจและทางปฏิบัติในเรื่อง “พรรคการเมือง” ยังไม่ปรากฏองค์ความรู้ทิศทาง เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารประเทศต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง การศึกษาเปรียบเทียบจะทำให้เห็นภาพของการกำเนิดหลักการทฤษฎีบทบาทของพรรคการเมืองสมัยใหม่ และเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับพรรคการเมืองในประเทศอื่นๆซึ่งเป็นประสบการณ์เพื่อนำไปสู่การมีพรรคการเมืองที่มีประสิทธิภาพในการนำพาสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปอย่างมีเสถียรภาพ งานวิจัยของ ยุทธพร อิศรชัย (2554) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2554 นับได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญจุดหนึ่งของการเมืองไทย ผลในเชิงรูปธรรมที่เห็นชัดที่สุดคือการเข้ามามีบทบาทของ “การเมืองแบบ

มวชน”ในการแทรกตัวเข้าสู่อำนาจรัฐผ่านการเมืองแบบตัวแทนซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่ของกลุ่มอำนาจเก่าและกลุ่มทุนหรือเป็นปรากฏการณ์ “มวชนธิปไตย” การเลือกตั้ง 2554 จึงกลายเป็นเวทีต่อสู้ของแนวคิดและอุดมการณ์ประชาธิปไตยเสรีนิยมสมัยใหม่กับประชาธิปไตยแบบไทยจนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่าความกระตือรือร้นและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างคึกคักในการเลือกตั้งครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้เลือกตั้งต่างไปลงคะแนนเสียงในเชิงอุดมการณ์มากกว่าเชิงนโยบายหรือเชิงผลประโยชน์เฉพาะหน้าที่จะได้รับ

นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 เพื่อกำหนดเทคนิควิธีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งผลต่อโครงสร้างการลงคะแนนเสียงที่เปลี่ยนไปและไม่ได้แก้ไขปัญหาการกระจุกตัวของคะแนนเสียงให้ลดลงหรือเปิดพื้นที่ให้กับพรรคการเมืองหน้าใหม่ๆ ขณะที่พรรคการเมืองในปัจจุบันที่กำลังถูกการเมืองแบบมวชนแทรกตัวเพื่อเข้าสู่อำนาจรัฐก็จำเป็นต้องบริหารจัดการทางการเมืองให้ตอบสนองต่อทุกฝ่ายได้ดีภายใต้ภาวะทางสองแพร่งของพรรคการเมืองไทยในระยะเปลี่ยนผ่านเช่นนี้ อีกทั้งโครงสร้างสังคมในชนบทที่เปลี่ยนไปก็ส่งผลต่อการเลือกตั้งและโครงสร้างสังคมการเมืองในระยะยาวอีกด้วย และงานวิจัยของ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2565) ทำการวิเคราะห์ระบบเลือกตั้งทั้งในฐานะที่เป็นตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อผลการเมือง เช่น จำนวนพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน และในฐานะตัวแปรตามซึ่งเป็นผลจากการวิวัฒนาการทางการเมือง บทความสำรวจวรรณกรรมที่กล่าวถึงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงและความยั่งยืนของระบบเลือกตั้ง และอธิบายว่าทำไมประเทศไทยจึงเลือกใช้ระบบเลือกตั้งนั้นในช่วงเวลานั้น ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร ข้อมูลเชิงประจักษ์ และการเปรียบเทียบด้วยวิธี “หาสาเหตุร่วมกัน หรือวิเคราะห์ความสอดคล้อง” จากประสบการณ์เปลี่ยนแปลงระบบเลือกตั้งของไทย บทความสร้างข้อถกเถียง 3 ประการ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงระบบเลือกตั้งด้วยกระบวนการรัฐสภา จะสำเร็จได้ต้องมีพันธมิตรทางการเมือง มักมีเป้าหมายเพื่อขยายจำนวนที่นั่งของพรรคแกนนำ เพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน และจัดการกับคู่แข่งทางการเมือง 2) การแก้ไขระบบเลือกตั้ง ที่ส่งผลต่อการพลิกผัน อย่างสำคัญต่อจำนวนพรรคที่ได้รับเลือกตั้ง หรือต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนกติกาอย่างกว้างขวางไปพร้อมกัน เช่น เปลี่ยนจำนวนเขตเลือกตั้ง ปรับสูตรการคำนวณที่นั่ง 3) ผลลัพธ์ของการแก้ไขระบบเลือกตั้งที่ไม่อาจคาดเดาได้เกิดขึ้นเสมอ เป้าหมายของการแก้ไขระบบเลือกตั้งอาจกลายเป็นตรงกันข้ามกับที่สถาปนิกผู้ออกแบบระบบเลือกตั้งนั้น ตั้งใจไว้แต่แรก

อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยอยู่เป็นจำนวนมากทางเราผู้จัดทำจึงมีเห็นว่าในปัจจุบันนี้ ทุกคนหันมาให้ความสนใจทางการเมืองมากขึ้น โดยได้มีการออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง มีเสรีภาพในการชุมนุมประท้วงเนื่องจากประชาชนทุกคนนั้นให้ความสำคัญถึงความเป็นอยู่ที่ดี ที่บ่งบอกว่า เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เราดีแค่ไหน ฉะนั้นจึงมี

ปัจจัยหลายๆปัจจัยที่เป็นตัวชี้วัดในการเลือกพรรคการเมืองที่ตัวเองชอบ และแนวโน้มที่พรรคการเมืองจะได้คะแนนมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของพรรคการเมือง

ตามความหมายของพรรคการเมือง ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 (มาตรา 4) ได้กำหนดความหมายของพรรคการเมือง ดังนี้ “พรรคการเมืองหมายความว่า คณะบุคคลที่จัดตั้งเป็นพรรคการเมือง โดยได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อสร้างเจตตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมุ่งที่จะส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีความดำเนินงานกิจกรรมของพรรคการเมืองอื่นอย่างดีเนื่อง” นอกจากนี้ ได้มีผู้ให้คำนิยามของพรรคการเมืองไว้ อาทิ เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้คำนิยาม พรรคการเมืองว่า กลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกันมารวมกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายในการคัดสรรและเลทอบบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเข้าไปในการใช้อำนาจ เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการบริการและนิติบัญญัติ วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2544) ให้คำนิยามของพรรคการเมืองว่า หมายถึง กลุ่มบางคนที่มีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน รวมกันจัดตั้งเป็นรากฐานที่มีการจัดองค์กรที่แน่นอนชัดเจน มีการกำหนดทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายสำคัญในการปกครองและบริหารในด้านต่างๆ มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในอำนาจรัฐ จนสามารถจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ

วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2544) ให้คำนิยามของพรรคการเมืองว่า หมายถึง กลุ่มบางคนที่มีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน รวมกันจัดตั้งเป็นรากฐานที่มีการจัดองค์กรที่แน่นอนชัดเจน มีการกำหนดทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญในการปกครองและบริหารประเทศในด้านต่างๆ มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในอำนาจรัฐจนสามารถตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศในด้านต่างๆ มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่วน ทินพันธ์ นาคะตะ (2543) ให้ความหมายของนักการเมือง คือกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อเข้าไปมีบทบาทที่ต้องกำหนดนโยบายในการ

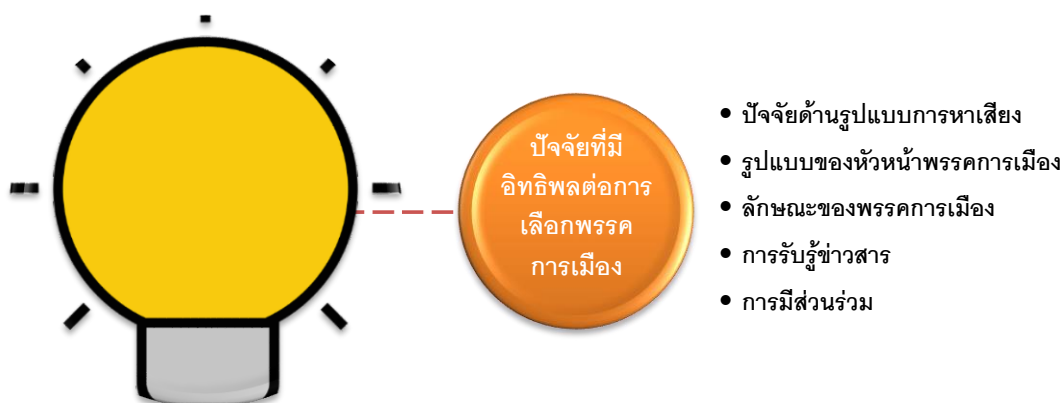
บริหารประเทศ ด้วยการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับการเลือกตั้ง โดยมุ่งหวังที่จะได้เป็นรัฐบาลหรือเสียงข้างมากในรัฐสภา

2. ความสำคัญของพรรคการเมือง

ความสำคัญของพรรคการเมือง (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน, 2544) พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองทางการเมืองที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินงานของระบบ การเมืองทุกระบบ กล่าวคือ ประการแรก พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่แสดงลักษณะอุดมการณ์ทางการเมือง ที่จะดำเนินการกิจกรรมทางการเมือง เช่น พรรคที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตย พรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์แบบเผด็จการสังคมนิยม (พรรคคอมมิวนิสต์) พรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์แบบอำนาจนิยม เป็นต้น ประการที่สอง พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลกับประชาชน กล่าวคือ พรรคการเมืองจะทำหน้าที่รวบรวมผลประโยชน์และความต้องการที่หลากหลายของกลุ่มต่างๆ ในระบบการเมือง เพื่อกำหนดนโยบายของพรรคที่ตอบสนอง และการจัดสรรทรัพยากรของสังคม พรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันการเมืองที่ทำหน้าที่เป็นกลไกสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน และเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบทำหน้าที่ต้องผลประโยชน์ ร่วมกันเพื่อยุติความขัดแย้งต่างๆ ในสังคม ประการที่สาม พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การอบรม กลุ่มอาสาทางการเมือง การให้ความรู้ทางการเมือง การสร้างสำนักทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมือง รวมทั้งการสร้างเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมือง ประการที่สี่ พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สร้างผู้นำทางการเมืองเหตุที่พรรคการเมืองมีความเหมาะสมในการสร้างผู้นำทางการเมืองต้องมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน ในทัศนะของพรรคการเมืองฉะนั้นพรรคการเมืองจึงต้องเข้าใจการต่อรอง การประสานผลประโยชน์ ตลอดจนการสร้างสามัคคีของกลุ่มต่างๆ ดังนั้นหน้าที่ในการสร้างผู้นำทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยออกแบบกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน - กันยายน 2566 ผู้วิจัยออกแบบระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาใน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 12,149 คน (จำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่กำลังเรียนอยู่)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 207 คน (จำนวนนักศึกษาที่ถูกเลือกมาให้ตอบแบบสอบถาม) ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน-กันยายน 2566 ผู้วิจัยออกแบบระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล: การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index bojective Congruence) ได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำความไปหาค่าด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ alpha cronbach coefficient กับผู้ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 0.80 แสดงว่า นำเครื่องมือนี้ใช้ได้

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล: การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในวัตถุประสงค์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล: ข้อมูลเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์โดยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ ช่วงค่าเฉลี่ยและเกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัจจัย

1.00-1.80	อยู่ในระดับต่ำที่สุด
1.81-2.60	อยู่ในระดับต่ำ
2.61-3.40	อยู่ในระดับปานกลาง
3.41-4.20	อยู่ในระดับสูง
4.21-5.00	อยู่ในระดับสูงที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	88	42.51
	หญิง	119	57.49
ระดับการศึกษา			
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	17.87
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	152	73.43
	สูงกว่าปริญญาตรี	18	8.70
รายได้			
	ต่ำกว่า 5,000 บาท	96	46.38
	5,001- 15,000 บาท	71	34.30
	15,001- 25,000 บาท	30	14.49
	25,001- 35,000 บาท	5	2.42
	35,001- 45,000 บาท	4	1.93
	มากกว่า 45,001 บาท	1	0.48
คณะที่สังกัด			
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	7	3.38
	คณะครุศาสตร์	10	4.83
	คณะวิทยาการจัดการ	5	2.42
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	18	8.70
	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	5	2.42
	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	7	3.38
	คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	57	27.54
	คณะนิติศาสตร์	13	6.28
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	13	6.28

ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
บัณฑิตวิทยาลัย	72	34.78
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 42.51 เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.49 ระดับการศึกษาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 17.87 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 73.43 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.70 รายได้ที่ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.38 รายได้ 5,001- 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.30 รายได้ 15,001- 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.49 รายได้ 25,001- 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.42 รายได้ 35,001- 45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.93 และรายได้มากกว่า 45,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.48 คณะที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 0.48 คณะครุศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 4.83 คณะวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 2.42 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 8.70 คณะเทคโนโลยีการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 2.42 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 3.38 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.54 คณะนิติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 6.28 คณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 6.28 บัณฑิตวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 34.78

กล่าวได้ว่า จากข้อมูลในตารางที่ 1 สามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนแบ่งเพศมากใกล้เคียง โดยมีชาย (ร้อยละ 42.51) และหญิง (ร้อยละ 57.49) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 73.43) และรายได้ส่วนใหญ่คือรายได้ระหว่าง 5,001-15,000 บาท (ร้อยละ 34.30) คณะที่มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (ร้อยละ 27.54) และบัณฑิตวิทยาลัย (ร้อยละ 34.78) แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในสถานะและคณะที่ นักศึกษามาจากในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม	n	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	207	1	11	4.86	1.56
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้	205	0	11	2.02	1.39

จากตารางที่ 2 พบว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 207 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุดที่ 11 คนและ ต่ำสุดอยู่ที่ 1 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้จำนวน 205 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้มากที่สุด 11 คน และต่ำสุดอยู่ที่ 0 คน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	4.12	0.72	มาก
2. รูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมือง	4.23	0.58	สูงมาก
3. ลักษณะของพรรคการเมือง	4.40	0.61	สูงมาก
4. การรับรู้ข่าวสาร	4.06	0.80	มาก
5. การมีส่วนร่วม	4.26	0.70	สูงมาก
โดยรวม	4.22	0.59	สูงมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X}=4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลักษณะของพรรคการเมือง ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาจะเป็นด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาอีกจะเป็นรูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมือง ($\bar{X}=4.23$) รองลงมาอีกจะเป็นปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง ($\bar{X}=4.12$) และ สุดท้ายคือ เป็นการรับรู้ข่าวสาร ($\bar{X}=4.06$)

กล่าวได้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยพบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่มีความสำคัญ โดยสูงมาก ซึ่งรวมถึงรูปแบบการหาเสียง รูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมือง และลักษณะของพรรคการเมือง นอกจากนี้ การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งก็มีผลอย่างมากและสูงมากตามลำดับ แสดงถึงความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในการเลือกตั้งและการเข้าร่วมในการเมือง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1.ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับโกเมศขวัญเมือง (2563) การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่องของ “พรรคการเมือง” จะทำให้เห็นพลวัตของการเกิดขึ้น ดำรงอยู่และสิ้นสุดลงของพรรคการเมือง บทบาทของพรรคการเมืองที่มีผลโดยตรงต่อการปกครองประเทศ และการพัฒนาประเทศในทุกๆ มิติ รัฐต่างๆในปัจจุบัน ระบบพรรคการเมืองหลายพรรคระบบพรรค

การเมื่อสองพรรคและระบบพรรคการเมืองพรรคเด่น พรรคเดียวจะปรากฏตัวอยู่ในรัฐเสรีประชาธิปไตยในขณะที่ระบบพรรคการเมืองพรรคเดียวก็ดำรงอยู่ในรัฐประชาธิปไตยประชาชนหรือรัฐสังคมนิยม อย่างไรก็ตามพรรคการเมืองต่างๆ ในรัฐทั้งหลายเหล่านั้นต่างก็กลายเป็นสถาบันการเมืองที่สำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นพาหนะที่ทำหน้าที่ที่ขับเคลื่อนวิถีชีวิตทางการเมืองของประเทศพรรคการเมือง ในประเทศต่างๆยังทำหน้าที่ในการเปลี่ยนรัฐบาลอย่างสันติอนอกจากนั้นภาคการเมืองยังมีอิทธิพลต่อการควบคุมบังคับการให้รัฐบาลกำหนดแผนนโยบายบริหารประเทศตามนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล ฉะนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า พรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยมหรือระบอบประชาธิปไตยประชาชนนั้นได้กลายเป็นส่วนประกอบสำคัญของระบอบการเมืองของประเทศนั้นๆ สำหรับในประเทศไทยพบว่าความรู้ ความเข้าใจและทางปฏิบัติในเรื่อง "พรรคการเมือง" ยังไม่ปรากฏองค์ความรู้ทิศทาง เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารประเทศต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง การศึกษาเปรียบเทียบจะทำให้เห็นภาพของการกำเนิดหลักการทฤษฎีบทบาทของพรรคการเมืองสมัยใหม่ และเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับพรรคการเมืองในประเทศอื่นๆซึ่งเป็นประสบการณ์เพื่อนำไปสู่การมีพรรคการเมืองที่มีประสิทธิภาพในการนำพาสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปอย่างมีเสถียรภาพ

ส่วนระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2554) พบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ก่อให้เกิดความสนใจทางวิชาการที่ว่าด้วยเรื่องของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนชาวไทยเพราะสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่กำลังเปลี่ยนไปพรรคการเมืองให้ความสำคัญกับการรณรงค์หาเสียงด้วยการชูนโยบายที่จะทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้นจนทำให้พรรคเพื่อไทยสามารถชนะการเลือกตั้งและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปรากฏการณ์แบ่งขั้วการเมืองที่เริ่มชัดขึ้นระหว่างพรรคการเมืองที่เคยเป็นรัฐบาลและพรรคการเมืองฝ่ายค้านบทความนี้จึงให้ความสำคัญกับปัจจัยที่สำคัญที่ประชาชนใช้ในการพิจารณาผู้สมัครและพรรคการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองด้านการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับยุทธพร อิศรชัย (2554) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2554 นับได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญจุดหนึ่งของการเมืองไทย ผลในเชิงรูปธรรมที่เห็นชัดที่สุดคือการเข้ามามีบทบาทของ "การเมืองแบบมวลชน" ในการแทรกตัวเข้าสู่อำนาจรัฐผ่านการเมืองแบบตัวแทนซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่ของกลุ่มอำนาจเก่าและกลุ่มทุนหรือเป็นปรากฏการณ์ "มวลชนประชาธิปไตย" การเลือกตั้ง 2554 จึงกลายเป็นเวทีต่อสู้ของแนวคิดและอุดมการณ์ประชาธิปไตยเสรีนิยมสมัยใหม่กับประชาธิปไตยแบบไทยจนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่า ความกระตือรือร้นและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างคึกคักในการเลือกตั้งครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้เลือกตั้งต่างไปลงคะแนนเสียงในเชิงอุดมการณ์มากกว่าเชิงนโยบายหรือเชิงผลประโยชน์เฉพาะหน้าที่จะได้รับนอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 เพื่อกำหนดเทคนิควิธีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและสัดส่วนจำนวน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งผลต่อโครงสร้างการลงคะแนนเสียงที่เปลี่ยนไปและไม่ได้แก้ไขปัญหาการกระจุกตัวของคะแนนเสียงให้ลดลงหรือเปิดพื้นที่ให้กับพรรคการเมืองหน้าใหม่ๆ ขณะที่พรรคการเมืองในปัจจุบันที่กำลังถูกการเมืองแบบมวลชนแทรกตัวเพื่อเข้าสู่อำนาจรัฐก็จำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการทางการเมืองให้ตอบสนองต่อทุกฝ่ายได้ดีภายใต้ภาวะทางสองแพร่งของพรรคการเมืองไทยในระยะเปลี่ยนผ่านเช่นนี้ อีกทั้งโครงสร้างสังคมในชนบทที่เปลี่ยนไปก็ส่งผลต่อการเลือกตั้งและโครงสร้างสังคมการเมืองในระยะยาวอีกด้วย

แนวทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จากผลการศึกษาที่ได้จากวัตถุประสงค์ คือ การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมือง มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกพรรคการเมืองในการเลือกตั้งในครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมือง มีหลากหลายปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจ ทางรัฐบาลควรสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองโดยปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกนั้นมีอยู่ 2 ปัจจัยหลักๆ คือมาทั้งจากตัวบุคคลทั้งหัวหน้าพรรคการเมืองและสมาชิกของพรรคนั้นๆ และอีกปัจจัยหนึ่งคือปัจจัยด้านพรรคการเมืองโดยตรง เช่น คุณสมบัติส่วนบุคคล เป็นสิ่งที่ผู้สมัครแต่ละคนมีแตกต่างกันไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจพิจารณาปัจจัยนี้ในการเลือกผู้สมัคร เช่น วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประวัติส่วนตัว บุคลิกภาพ ฯลฯ นโยบายของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรพิจารณาในการเลือกผู้สมัคร เพราะนโยบายเหล่านี้จะส่งผลการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในอนาคตวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร วิธีการหาเสียงของผู้สมัครเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจพิจารณาในการเลือกผู้สมัคร เช่น การปราศรัย การแจกของขวัญ การโจมตีคู่แข่ง ฯลฯ ปัจจัยด้านพรรคการเมือง หมายถึง อุดมการณ์ นโยบาย และผลงานของพรรคการเมือง ปัจจัยด้านพรรคการเมืองนี้สามารถแบ่งย่อยได้ดังนี้

อุดมการณ์ของพรรคการเมือง อุดมการณ์ของพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการดำเนินนโยบายของพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่พรรคการเมืองจะผลักดันหากได้รับการเลือกตั้งผลงานของพรรคการเมือง ผลงานของพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรพิจารณาในการเลือกพรรคการเมืองนอกจากปัจจัยด้านผู้สมัครและพรรคการเมืองแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเลือกตั้ง เช่น

สภาพเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลการเลือกตั้ง เช่น หากเศรษฐกิจไม่ดี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจเลือกพรรคการเมืองที่เสนอนโยบายทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าเหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือภัยพิบัติธรรมชาติ อาจส่งผลการเลือกตั้ง เช่น หากเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจเลือกพรรคการเมืองที่เสนอแนวทางแก้ไขปัญหความขัดแย้งสื่อมวลชน สื่อมวลชนมีส่วนสำคัญในการนำเสนอข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจได้รับข้อมูลจากสื่อมวลชนและนำไปพิจารณาในการเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับบริบททางการเมืองและสังคมของแต่ละประเทศ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเพื่อพัฒนาสร้างความเป็นเลิศ

พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การอบรมกลุ่มเกลาทางการเมือง การให้ความรู้ทางการเมือง การสร้างสำนึกทางการเมืองและการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ การแสดงออกทางการเมือง รวมทั้งการสร้างเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมือง พรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่สร้างผู้นำทางการเมืองด้วยเหตุนี้พรรคการเมืองมีความเหมาะสมในการสร้างผู้นำทางการเมืองต้องมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียงส่งผลต่อการเลือกพรรคการเมืองในการเลือกตั้งในแต่ละครั้งของประชาชนและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยในการหาเสียงนั้นต้องมีความน่าสนใจ ควรดึงดูดความสนใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เช่น มีการปราศรัยที่สนุกสนาน การแสดงดนตรี เป็นต้นหากพบว่าได้รับการตอบรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการหาเสียงนั้นย่อมมีโอกาสได้คะแนนเสียงในการเลือกตั้งมากกว่า

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า รูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมืองโดยรูปแบบของหัวหน้าพรรคนั้นก็มีความสำคัญไม่น้อยกว่ารูปแบบการหาเสียงเพราะเป็นตัวบ่งบอกว่าประชาชนผู้ที่มีสิทธิการเลือกนั้นจะเลือกหรือไม่โดยส่วนมากผู้นำมักจะมี 2 แบบหลักได้แก่เอกาธิปไตย และประชาธิปไตย และนอกจากนี้ยังมักจะมีแบบผสมผสาน (Mixed Leader) รูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการเลือกพรรคการเมือง หากหัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ชื่นชอบของประชาชน ย่อมส่งผลต่อคะแนนนิยมของพรรค

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า ลักษณะของพรรคการเมืองมีรูปแบบโครงสร้างการจัดองค์กรของพรรคการเมือง ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง และพรรคการเมืองที่มีโครงสร้างที่เข้มแข็ง มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ อย่างชัดเจนและมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งในครั้งถัดๆ ไปอีกด้วย

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า การรับรู้ข่าวสาร เมื่อประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองหรือพรรคการเมือง จะส่งผลต่อทัศนคติทางการเมืองของประชาชน โดยข่าวสารจะสะท้อนถึงนโยบายและผลงานต่างๆ ของพรรคการเมืองนั้น หรือในบางครั้งข้อมูลข่าวสารยังจะสะท้อนถึงตัวผู้รับสมัครการเลือกตั้งอีกด้วยว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ประชาชนจะตัดสินใจจากข่าวสารเหล่านี้

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า การมีส่วนร่วม เป็นการที่ประชาชนแสดงถึงความคิดเห็นหรือความต้องการในการเลือกพรรคการเมืองที่มีแนวคิด อุดมการณ์ เช่นเดียวกับประชาชนกลุ่มนั้น เช่น มีการออกมาใช้สิทธิการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทางการเมือง โดยในการมีส่วนทางการเมืองมีความสำคัญต่อระบบประชาธิปไตย เนื่องจากจะช่วยให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ในการเลือกพรรคการเมืองที่มีแนวคิด อุดมการณ์เดียวกัน เพื่อจะพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2554). *การเมืองเรื่องเลือกตั้งและปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองและผู้สมัคร*. สถาบันพระปกเกล้า
- มนตรี เจนวิทย์การ. (2548). พรรคการเมืองขนาดเล็กในการเมืองและการเลือกตั้งของไทย. *วารสาร สถาบันพระปกเกล้า*. 3 (1), 23-38.
- โกเมศ ขวัญเมือง. (2563). *พรรคการเมืองเปรียบเทียบ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ยุทธพร อิศรัชย์. (2554). *วาระเลือกตั้ง : บทวิเคราะห์ว่าด้วยการเลือกตั้ง*. สถาบันพระปกเกล้า.
- คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2565). *ทางเลือกระบบเลือกตั้งในห้วงเวลาแห่งความโกลาหลของ ไทย*. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย